

Bruksela, 5 października 2022 r.
(OR. en)

13219/22

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2022/0311 (NLE)

ECOFIN 967
UEM 243
FIN 1035

PISMO PRZEWODNIE

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)
Data otrzymania:	5 października 2022 r.
Do:	Sekretariat Generalny Rady
Nr dok. Kom.:	COM(2022) 508 final
Dotyczy:	Wniosek dotyczący DECYZJI WYKONAWCZEJ RADY zmieniającej decyzję wykonawczą (UE) 2020/1353 w sprawie udzielenia Rzeczypospolitej Polskiej tymczasowego wsparcia na podstawie rozporządzenia (UE) 2020/672 w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej, jaka wystąpiła w związku z pandemią COVID-19

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2022) 508 final.

Załącznik: COM(2022) 508 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 5.10.2022 r.
COM(2022) 508 final

2022/0311 (NLE)

Wniosek

DECYZJA WYKONAWCZA RADY

**zmieniająca decyzję wykonawczą (UE) 2020/1353 w sprawie udzielenia Rzeczypospolitej
Polskiej tymczasowego wsparcia na podstawie rozporządzenia (UE) 2020/672 w celu
zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej, jaka
wystąpiła w związku z pandemią COVID-19**

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Rozporządzenie Rady (UE) 2020/672 („rozporządzenie w sprawie SURE”) określa ramy prawne udzielania pomocy finansowej Unii państwom członkowskim, które w wyniku pandemii COVID-19 doświadczają poważnych zakłóceń gospodarczych lub są nimi istotnie zagrożone. Wsparcie w ramach SURE służy finansowaniu przede wszystkim mechanizmów zmniejszonego wymiaru czasu pracy lub podobnych środków służących ochronie pracowników i osób samozatrudnionych, a tym samym zmniejszeniu skali bezrobocia i utraty dochodów, a dodatkowo także finansowaniu niektórych środków ochrony zdrowia, w szczególności w miejscu pracy.

6 sierpnia 2020 r. Polska zwróciła się do Unii o pomoc finansową, a 25 września 2020 r. Rada, w drodze decyzji wykonawczej (UE) 2020/1353, przyznała Polsce pomoc finansową, aby uzupełnić krajowe działania w celu uwzględnienia wpływu pandemii COVID-19 oraz odpowiedzieć na konsekwencje społeczno-gospodarcze tej pandemii dla pracowników i osób samozatrudnionych.

19 września 2022 r. Polska zwróciła się do Unii o rozszerzenie wykazu środków określonych w decyzji wykonawczej Rady (UE) 2020/1353.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 rozporządzenia w sprawie SURE Komisja skonsultowała się z władzami polskimi w celu zweryfikowania nagłego i znacznego wzrostu faktycznych i planowanych wydatków związanych bezpośrednio z polskimi instrumentami rynku pracy i środkami ochrony zdrowia, spowodowanego przez pandemię COVID-19. Dotyczy to w szczególności następujących nowych środków:

- a) finansowania wykonywania testów diagnostycznych PCR. Minister Zdrowia polecił Narodowemu Funduszowi Zdrowia zawieranie z zainteresowanymi laboratoriami umów o wykonywanie testów diagnostycznych RT-PCR na obecność wirusa SARS-CoV-2. Ich koszty finansowano z budżetu państwa i były one proporcjonalne do liczby osób zgłaszających się na takie badanie testowe;
- b) przyznania dodatkowego comiesięcznego świadczenia pieniężnego pracownikom medycznym oraz jednorazowego świadczenia pieniężnego innym pracownikom ochrony zdrowia walczącym z COVID-19. Świadczenie to przyznano osobom, które uczestniczyły w udzielaniu świadczeń zdrowotnych i miały bezpośredni kontakt z pacjentami z podejrzeniem i z zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 na oddziałach placówek medycznych. Minister Zdrowia nakazał Narodowemu Funduszowi Zdrowia przekazanie placówkom wykonującym działalność medyczną środków przeznaczonych na wypłaty tych świadczeń.

Polska przekazała Komisji stosowne informacje.

Uwzględniając dostępne dowody, Komisja zwraca się do Rady z wnioskiem o przyjęcie decyzji wykonawczej w sprawie rozszerzenia wykazu środków, na które Rada przyznała już pomoc finansową w swojej decyzji wykonawczej (UE) 2020/1353.

Wartość środków ochrony zdrowia będących przedmiotem wniosku Polski z 19 września 2022 r. wynosi 1 672 546 359 EUR.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Niniejszy wniosek jest w pełni zgodny z rozporządzeniem Rady (UE) 2020/672, na podstawie którego jest przedkładany.

Niniejszy wniosek stanowi uzupełnienie innego instrumentu prawnego Unii przewidującego udzielenie wsparcia państwom członkowskim w sytuacjach nadzwyczajnych, a mianowicie rozporządzenia Rady (WE) nr 2012/2002 z dnia 11 listopada 2002 r. ustanawiającego Fundusz Solidarności Unii Europejskiej („rozporządzenie (WE) nr 2012/2002”). 30 marca 2020 r. przyjęto rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/461, które zmienia powyższy instrument w celu rozszerzenia jego zakresu w sposób, który uwzględnia poważne sytuacje kryzysowe dotyczące zdrowia publicznego, oraz określa konkretne działania kwalifikujące się do finansowania.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Wniosek jest jednym z licznych środków opracowanych w odpowiedzi na obecną pandemię COVID-19, takich jak „inicjatywa inwestycyjna w odpowiedzi na koronawirusa”, i stanowi uzupełnienie innych instrumentów wspierających zatrudnienie, takich jak Europejski Fundusz Społeczny i Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS) / InvestEU. Wykorzystując operacje zaciągania i udzielania pożyczek jako wsparcie państw członkowskich w konkretnym przypadku pandemii COVID-19, wniosek ten jest wykorzystywany przez państwa członkowskie na drugiej linii obrony, na potrzeby finansowania mechanizmów zmniejszonego wymiaru czasu pracy oraz podobnych rozwiązań, co może pomóc w ochronie miejsc pracy, a tym samym pracowników i osób samozatrudnionych, przed ryzykiem bezrobocia.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

- **Podstawa prawna**

Podstawą prawną niniejszego instrumentu jest rozporządzenie Rady (UE) 2020/672.

- **Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)**

Niniejszy wniosek jest odpowiedzią na wniosek państwa członkowskiego i stanowi wyraz europejskiej solidarności poprzez udzielenie pomocy finansowej Unii w formie tymczasowych pożyczek na rzecz państwa członkowskiego dotkniętego pandemią COVID-19. Taka pomoc finansowa pozwala sprostać – na drugiej linii obrony – zwiększonym wydatkom publicznym rządu, w sposób tymczasowy i w odniesieniu do mechanizmów zmniejszonego wymiaru czasu pracy oraz podobnych rozwiązań. Pomoże ona państwom członkowskim w ochronie miejsc pracy, a tym samym w ograniczeniu narażenia pracowników i osób samozatrudnionych na ryzyko bezrobocia i utraty dochodów.

Wsparcie takie pomoże ludności cierpiącej z powodu kryzysu oraz przyczyni się do ograniczenia bezpośrednich skutków społecznych i gospodarczych spowodowanych obecnym kryzysem związanym z COVID-19.

- **Proporcjonalność**

Wniosek jest zgodny z zasadą proporcjonalności. Nie wykracza on poza to, co jest konieczne, by osiągnąć cele instrumentu.

3. WYNIKI OCEN *EX POST*, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Ze względu na pilną potrzebę przygotowania wniosku w celu jego szybkiego przyjęcia przez Radę nie można było przeprowadzić konsultacji z zainteresowanymi stronami.

- **Ocena skutków**

Z uwagi na pilny charakter wniosku nie przeprowadzono oceny skutków.

4. WPLYW NA BUDŻET

Komisja powinna mieć możliwość zaciągania pożyczek na rynkach finansowych w celu udzielenia pożyczek państwom członkowskim wnioskującym o pomoc finansową w ramach instrumentu SURE.

Oprócz gwarancji udzielanych przez państwa członkowskie przewidziano także inne zabezpieczenia na potrzeby zapewnienia stabilności finansowej systemu:

- rygorystyczne i zachowawcze podejście do zarządzania finansowego;
- stworzenie portfela pożyczek, co ogranicza w przypadku poszczególnych państw członkowskich ryzyko koncentracji, roczną ekspozycję i nadmierną ekspozycję, zapewniając jednocześnie przyznanie wystarczających zasobów państwom najbardziej potrzebującym; oraz
- możliwość rolowania długu.

Wniosek

DECYZJA WYKONAWCZA RADY

zmieniająca decyzję wykonawczą (UE) 2020/1353 w sprawie udzielenia Rzeczypospolitej Polskiej tymczasowego wsparcia na podstawie rozporządzenia (UE) 2020/672 w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej, jaka wystąpiła w związku z pandemią COVID-19

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Rady (UE) 2020/672 z dnia 19 maja 2020 r. w sprawie ustanowienia europejskiego instrumentu tymczasowego wsparcia w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej (SURE), jaka wystąpiła w związku z pandemią COVID-19¹, w szczególności jego art. 6 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Na wniosek Polski z 6 sierpnia 2020 r. Rada, w drodze decyzji wykonawczej (UE) 2020/1353², przyznała Polsce pomoc finansową w postaci pożyczki o wartości nieprzekraczającej 11 236 693 087 EUR, o maksymalnym średnim okresie zapadalności wynoszącym 15 lat i okresie dostępności wynoszącym 18 miesięcy, w celu uzupełnienia krajowych działań podejmowanych przez Polskę na rzecz łagodzenia wpływu pandemii COVID-19 oraz w reakcji na konsekwencje społeczno-gospodarcze tej pandemii dla pracowników i osób samozatrudnionych.
- (2) Pożyczka miała być wykorzystana przez Polskę na sfinansowanie mechanizmów zmniejszonego wymiaru czasu pracy i podobnych środków, o których mowa w art. 3 decyzji wykonawczej (UE) 2020/1353.
- (3) Pandemia COVID-19 wyłączyła znaczną część ludności Polski z aktywności zawodowej. Wciąż prowadzi to do nagłego i poważnego wzrostu wydatków publicznych w Polsce w odniesieniu do nowych środków, a mianowicie testów PCR i świadczeń pieniężnych dla pracowników ochrony zdrowia walczących z COVID-19.
- (4) Pandemia COVID-19 oraz nadzwyczajne środki wdrożone przez Polskę w latach 2020, 2021 i 2022, aby zapobiec rozprzestrzenianiu się pandemii oraz złagodzić jej skutki społeczno-gospodarcze i zdrowotne, miały i nadal mają ogromny wpływ na finanse publiczne. W 2020 r. deficyt i dług sektora instytucji rządowych i samorządowych w Polsce wynosiły odpowiednio 6,9 % i 57,1 % produktu krajowego brutto (PKB), a pod koniec 2021 r. ich poziomy zmniejszyły się odpowiednio

¹ Dz.U. L 159 z 20.5.2020, s. 1.

² Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2020/1353 z dnia 25 września 2020 r. w sprawie udzielenia Rzeczypospolitej Polskiej tymczasowego wsparcia na podstawie rozporządzenia (UE) 2020/672 w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej, jaka wystąpiła w związku z pandemią COVID-19, Dz.U. L 314 z 29.9.2020, s. 45.

do 1,9 % i 53,8 %. Według prognozy Komisji z wiosny 2022 r. na koniec 2022 r. deficyt oraz dług sektora instytucji rządowych i samorządowych w Polsce wyniosą odpowiednio 4,0 % i 50,8 % PKB. Z prognozy Komisji z lata 2022 r. wynika, że PKB Polski zwiększy się o 5,2 % w 2022 r.

- (5) 19 września 2022 r. Polska zwróciła się do Unii o rozszerzenie wykazu środków, na które przyznano już pomoc finansową na mocy decyzji wykonawczej (UE) 2020/1353, przeznaczoną na dalsze uzupełnianie krajowych działań podejmowanych przez to państwo w latach 2020, 2021 i 2022, aby uwzględnić wpływ pandemii COVID-19 oraz odpowiedzieć na konsekwencje społeczno-gospodarcze tej pandemii dla pracowników i osób samozatrudnionych („wniosek”). W celu uwzględnienia wpływu pandemii COVID-19 Polska wprowadziła w szczególności szereg środków ochrony zdrowia, które wskazano w motywach 6–7.
- (6) Na podstawie „ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych”³ Minister Zdrowia polecił Narodowemu Funduszowi Zdrowia zawieranie z zainteresowanymi laboratoriami umów o wykonywanie testów diagnostycznych RT-PCR na obecność wirusa SARS-CoV-2. Ich koszty finansowano z budżetu państwa i były one proporcjonalne do liczby osób zgłaszających się na takie badanie testowe. Jak wskazano we wniosku, Polska zwraca się o finansowanie w ramach SURE jedynie tych wydatków, których dokonano w latach 2020 i 2021. Środek ten jest nowy i był wdrażany od końca kwietnia 2020 r. do końca marca 2022 r.
- (7) Na podstawie „ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych”⁴ oraz „ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zapewnienia funkcjonowania ochrony zdrowia w związku z epidemią COVID-19 oraz po jej ustaniu”⁵ Minister Zdrowia nakazał Narodowemu Funduszowi Zdrowia przekazanie placówkom wykonującym działalność medyczną środków przeznaczonych na wypłaty świadczeń pieniężnych dla pracowników ochrony zdrowia walczących z COVID-19, o których to świadczeniach mowa jest we wniosku. Środek polega na pokryciu kosztów przyznania dodatkowego comiesięcznego świadczenia pieniężnego pracownikom medycznym oraz jednorazowego świadczenia pieniężnego innym pracownikom ochrony zdrowia. Świadczenie to przyznano osobom, które uczestniczyły w udzielaniu świadczeń zdrowotnych i miały bezpośredni kontakt z pacjentami z podejrzeniem i z zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 na oddziałach placówek medycznych. Wniosek o finansowanie w ramach SURE dotyczy jedynie tych wydatków, których dokonano w latach 2020 i 2021. Środek ten jest nowy i był wdrażany od września 2020 r. do końca marca 2022 r.
- (8) Polska spełnia warunki dotyczące zwrócenia się z wnioskiem o pomoc finansową, które określono w art. 3 rozporządzenia (UE) 2020/672. Polska przedstawiła Komisji odpowiednie dowody potwierdzające, że faktyczne i planowane wydatki publiczne wzrosły od 1 lutego 2020 r. o 11 826 003 428 EUR w związku ze środkami krajowymi przyjętymi w celu złagodzenia skutków społeczno-gospodarczych pandemii COVID-

³ Art. 10a ust. 1 i 2, a po utracie mocy przez art. 10a – art. 11h ust. 2 pkt 2 i art. 11h ust. 4. Dz.U. 2020 poz. 374, z późn. zm.

⁴ Art. 10a ust. 1. Dz.U. 2020 poz. 374.

⁵ Art. 42. Dz.U. 2020 poz. 1493.

19. Stanowi to nagły i znaczny wzrost, ponieważ wydatki te dotyczą również wprowadzenia nowych środków ochrony zdrowia w odpowiedzi na pandemię COVID-19, które obejmują znaczną część przedsiębiorstw i ludności aktywnej zawodowo w Polsce. W ramach zwiększonej kwoty wydatków w związku z nowymi środkami ochrony zdrowia Polska zamierza sfinansować 9 100 000 EUR ze środków unijnych pochodzących z budżetu UE, a 580 210 341 EUR – ze środków własnych.

- (9) Komisja skonsultowała się z Polską oraz zweryfikowała nagły i znaczny wzrost faktycznych i planowanych wydatków publicznych związanych bezpośrednio z mechanizmami zmniejszonego wymiaru czasu pracy oraz podobnymi środkami, a także wprowadzeniem odpowiednich środków ochrony zdrowia w odpowiedzi na pandemię COVID-19, o których mowa we wniosku z 19 września 2022 r., zgodnie z art. 6 rozporządzenia (UE) 2020/672.
- (10) Wartość środków ochrony zdrowia, o których mowa we wniosku Polski z 19 września 2022 r. oraz w motywach 6–7, wynosi 1 672 546 359 EUR.
- (11) Pomoc finansowa już przyznana decyzją wykonawczą (UE) 2020/1353 powinna zatem obejmować również nowe środki, o których mowa w motywach 6–7.
- (12) Niniejsza decyzja powinna pozostawać bez uszczerbku dla wyniku procedur dotyczących zakłóceń funkcjonowania rynku wewnętrznego, które mogą zostać podjęte, w szczególności zgodnie z art. 107 i 108 TFUE. Niniejsza decyzja nie uchyla obowiązku powiadomienia Komisji przez państwo członkowskie, na podstawie art. 108 TFUE, o przypadkach potencjalnej pomocy państwa.
- (13) Polska powinna regularnie przedstawiać Komisji informacje dotyczące realizacji planowanych wydatków publicznych, aby umożliwić Komisji ocenę stopnia realizacji tych wydatków przez Polskę,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

W decyzji wykonawczej (UE) 2020/1353 wprowadza się następujące zmiany:

- 2) art. 3 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 3

Polska może finansować następujące środki:

- a) obniżenie składek na ubezpieczenia społeczne przewidziane art. 31zo »ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych« w zakresie wydatków związanych ze wsparciem osób samozatrudnionych, wszystkich spółdzielni socjalnych (niezależnie od liczby pracowników) oraz, w przypadku przedsiębiorstw zatrudniających do 50 osób, w zakresie wydatków dotyczących pracowników, których zatrudnienie utrzymano;
- b) świadczenie postojowe dla osób samozatrudnionych i osób pracujących na podstawie umów cywilnoprawnych przewidziane art. 15zq i 15zua »ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem,

przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych«;

- c) dofinansowanie wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne dla przedsiębiorstw, które korzystają z obniżonego wymiaru czasu pracy, dobrowolnie skracają czas pracy, lub gdy utrzymano zatrudnienie pracowników, przewidziane art. 15g, 15ga, 15gg, 15zzb, 15zze i 15zze² »ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych«;
- d) dofinansowanie dla osób samozatrudnionych niezatrudniających pracowników przewidziane art. 15zzc »ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych«;
- e) pożyczki, które mogą zostać przekształcone w dotacje, udzielane osobom samozatrudnionym, mikroprzedsiębiorstwom i organizacjom pozarządowym, w odniesieniu do kwot faktycznie przekształconych w dotacje, przewidziane art. 15zzd i 15zzda »ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych«;
- f) finansowanie wykonywania testów diagnostycznych PCR w laboratoriach, które zawarły z Narodowym Funduszem Zdrowia umowę o wykonywanie testów diagnostycznych RT-PCR na obecność wirusa SARS-CoV-2, jak przewidziano w art. 10a ust. 1 i 2, a po utracie mocy przez art. 10a – w art. 11h ust. 2 pkt 2 i art. 11h ust. 4 »ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych«;
- g) przyznanie dodatkowego comiesięcznego świadczenia pieniężnego pracownikom medycznym oraz jednorazowego świadczenia pieniężnego innym pracownikom ochrony zdrowia, jak przewidziano w art. 10a ust. 1 »ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych«, a po utracie mocy przez art. 10a – w art. 42 »ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zapewnienia funkcjonowania ochrony zdrowia w związku z epidemią COVID-19 oraz po jej ustaniu«.”.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Rzeczypospolitej Polskiej.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Rady
Przewodniczący*